

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1863/2015
06.04.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у парници тужиоца Д.К. из Б.Ј., чији је пуномоћник М.Р., адвокат у Б. и Ж.К., адвокат у Н.С., против тужене Ф.к.л. и к. Ф. А.Д. из Т., чији је пуномоћник С.Д., адвокат у Н.С., ради исплате и по противтужби туженог Ф. А.Д. из Т. против Д.К. из Б.Ј., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 980/15 од 27.05.2015. године, у седници већа одржаној 06.04.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца Д.К. из Б.Ј. изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 980/15 од 27.05.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду број П1 2148/2013 од 26.02.2015. године одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му по основу неисплаћене накнаде и награде из уговора о посебном ангажовању број 5461 од 09.09.1997. године исплати: износ од 405.612,06 USD са домицилном каматом за период од 31.10.2006. године до 24.12.2012. године, а са каматом по стопи утврђеној Законом о затезној камати за период од 25.12.2012. године до коначне исплате; износ од 2.000.000,00 динара са законском затезном каматом обрачунатом почев од 26.12.2012. године до исплате; износ од 18.671,65 USD са домицилном каматом за период од 31.10.2006. године до 24.12.2012. године, а са каматом по Закону о затезној камати за период од 25.12.2012. године па до коначне исплате и да надокнади тужиоцу све трошкове парничног поступка, а све у року од осам дана. Другим ставом изреке је усвојен противтужбени захтев туженог Ф. А.Д. Т., те је утврђено да је уговор о посебном ангажовању закључен 09.09.1997. године између парничних странака апсолутно ништав. Трећим ставом изреке је укинута привремена мера одређена решењем тог суда од 26.03.2014. године према туженом забраном отуђења и оптерећења непокретности уписаних у листу непокретности број ... К.О. Т., те је наложено РГЗ Служби за катастар непокретности Т. да у катастру изврши брисање забележбе забране отуђења и оптерећења на непокретностима ближе описаним у изреци. Обавезан је тужилац да туженој надокнади трошкове поступка у износу од 319.500,00 динара, у року од осам дана.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом број Гж1 980/15 од 27.05.2015. године, преиначио решење о трошковима поступка, тако што је одбио захтев туженог за накнаду трошкова поступка преко износа од 274.500,00 динара, па до досуђеног

износа од 319.500,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате, а жалбу тужиоца је у преосталом делу одбио и потврдио побијану пресуду првостепеног суда. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде апелационог суда тужилац је изјавио благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је размотрио ревизију тужиоца на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11 и 55/2014), па је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима нису учињене битне повреде парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеним чињеницама тужилац је био у радном односу код туженог почев од 1996. године као директор општег сектора. Био је руководиоца задужен за правна и општа питања на нивоу предузећа. Пред Привредним судом у Новом Саду је текла парница против овде туженог такође у својству туженог по тужби А.е. Н.С. и тужиоца П.х. Н.С., ради исплате купопродајне цене за брусницу у износу од 373.433,18 USD. У тој парници туженог је заступао адвокат. Парница је била веома значајна за туженог и након што је донета првостепена пресуда на штету туженог између парничних странака је закључен уговор о посебном ангажовању 09.09.1997. године у коме је тужилац посебно ангажовано лице, односно пуномоћник у парници, а тужени је наручилац посла. Уговор је потписао у име туженог заменик генералног директора М.М.. У складу са тим уговором тужилац је преузео рад на том предмету, па је 06.04.1998. године генерални директор потписао пуномоћје којим је овластио тужиоца да заступа туженог пред судом у том спору. Овај уговор је лично сачинио тужилац, а у деловодну књигу туженог је заведен 09.09.1997. године. Парница пред Привредним судом је довршена пресудом Врховног касационог суда број Прев 38/12 од 01.08.2012. године којом је преиначена другостепена пресуда и тамо тужилац-противтужена А. из Н.С. је обавезана да туженом Ф. А.Д. Т. исплати износ од 405.612,06 USD са домицилном каматом од 31.10.2006. године све у динарској противвредности по средњем курсу НБС важећем на дан исплате. Тужилац је сачинио ревизију против другостепене пресуде, али је ревизију потписао и оверио печатом адвокат Н.Т. из Н.С. кога је генерални директор за ту радњу овластио пуномоћјем од 19.11.2011. године. Као резултат тог поступка тужени никада није платио купопродајну цену за брусницу која је остала у његовом власништву те је и даље користи. Уговором о посебном ангажовању од 09.09.1997. године је било уговорено да у случају успеха у том привредном спору сва корист која буде досуђена туженом припадне тужиоцу укључујући и трошкове поступка. Тужиоцу је радни однос код туженог престао 15.10.2013. године на основу решења туженог од 15.10.2013. године отказом уговора о раду због учињених повреда радних обавеза и због непоштовања радне дисциплине.

На основу овако утврђених чињеница првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца, а усвојио противтужбени на основу члана 11. став 2. и 63. Закона о радним односима који је важио у време закључења уговора, па је оценио да уговор нема допуштен основ јер је противан принудним прописима који су регулисали да запослени са послодавцем закључује уговор о раду који није само акт заснивања радног односа, већ и акт уређивања права и обавеза запосленог и послодавца, док је виши ниво

регулисан колективом уговором или правилником о раду код послодавца, а највиши општим или посебним законом усклађеним за међународним конвенцијама. Оценио је да је Правилником о организацији и систематизацији радних места од 17.07.1997. године опис послова радног места који је тужилац обављао да ради најсложеније послове из делокруга рада сектора као и да ради друге послове по налогу свог руководиоца, те је на основу члана 51. и 52. Закона о облигационим односима оценио да уговор има недопуштен основ чија је последица ништавост уговора. Такође је оценио да уговор није ваљан ни због тога што није потписан од стране овлашћеног лица и што тај уговор приликом приватизације туженог није био пријављен Агенцији за приватизацију с обзиром на висину потраживања из уговора.

Другостепени суд је заузео становиште да је постојала могућност закључења уговора о посебном ангажовању тужиоца ради уговарања награде по основу оствареног успеха у судском спору ванредним ангажовањем тужиоца као пуномоћника, јер за радно место тужиоца није било посебно предвиђено обављање послова заступања у судским поступцима. Оценио је да такав уговор не би био противзаконит имајући у виду правило из члана 105. Закона о раду према коме се зарада састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог, пословном успеху послодавца (награде, бонуси и слично) и других примања по основу радног односа у складу са општим актом и уговором о раду. Међутим, закључио је да уговор о посебном ангажовању јесте противан принудним прописима и то одредбама члана 88. став 1, члана 91. став 1. до 3. и члана 95. став 1. Закона о облигационим односима и то из разлога што је закључен у име туженог од стране лица које није било овлашћено за његово заступање – заменика генералног директора М.М.. Образложио је да на основу измена и допуна Статута туженог од 22.11.1994. године произилази да је искључиво у делокругу генералног директора туженог било да представља и да заступа туженог, а у опису послова радног места „заменик генералног директора“, било је да у одсуству генералног директора руководи предузећем. Оценио је да тужилац није пружио доказе да је М.М. имао посебно овлашћење генералног директора за закључење уговора, нити да је тај спорни уговор потписао у одсуству генералног директора као ни да је спорни уговор накнадно одобрен (члан 88. ЗОО). Другостепени суд је оценио да су у том делу разлози дати од стране првостепеног суда правилни, јер спорни уговор не производи правно дејство јер је апсолутно ништав правни посао на основу члана 103.ЗОО.

Врховни касациони суд је оценио да је другостепени суд погрешно применио члан 105. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/2005, 61/2005), који је ступио на снагу знатно касније од времена закључења спорног уговора. За оцену пуноважности уговора, релевантан пропис је онај који је важио у време када је уговор закључен као што је то правилно закључио првостепени суд, а то је Закон о радним односима ("Службени гласник РС" бр. 55/96 и 28/2001). Правилно је првостепени суд оценио релевантне одредбе овог закона које се тичу зараде (члан 63. и 64б), а из којих одредби не произилази могућност да је тужилац могао да закључи спорни уговор о посебном ангажовању и да за себе обезбеди добит која је овим уговором предвиђена. Уговарање награда, бонуса и слично је законски регулисано тек доношењем Закона о раду. У време када је овај уговор о посебном ангажовању закључен то није било могуће. Тужилац је све ове послове око заступања обављао као руководилац правне службе, у оквиру радног времена. Његова функција је налагала заинтересованост да тужени у тој парници успе, чији је био радник и то на руководећем радном месту. Закључен уговор није имао допуштен основ (51.и 52. ЗОО) па је ништав према члану 103. Закона о облигационим односима. Закључени уговор је ништав и због правила

садржаног у члану 461. став 2. ЗОО којим је прописано да је ништав уговор којим би адвокат или који други налогопримац купио спорно право чије му је остварење поверено, или уговорио за себе учешће у подели износа досуђеног његовом налогодавцу. Тужилац је за себе уговорио не само учешће у подели износа досуђеног у парници већ целу добит која је досуђена туженом у парници.

Чињеница што је уговор потписан од старне заменика генералног директора, и ревидентово доказивање током целог тока поступка да је заменик био овлашћен да закључи уговор у име туженог и на чему базира и ревизију, је ирелевантно јер је за ништавост уговора довољан један разлог (недопуштен основ). Тужилац иначе у претежном делу ревизије доказује супротно становиште о ваљаности уговора и базира то на чињеници да је заменик генералног директора био овлашћен да га закључи. Оспорава чињенично стање и оцену доказа, а што не може бити ревизијски разлог према члану 407. став 2. ЗПП.

Врховни касациони суд је оценио да нема битне повреде поступка у поступку пред другостепеним судом из члана 374. став 1. ЗПП, као што то ревидент тврди, а учињене тако што није усвојио тужиочев жалбени разлог да је о противтужбеном захтеву одлучено уз битну повреду поступка у вези члана 95. став 5. и члана 314. ЗПП. Наиме, тужилац доказује да је противтужбени захтев туженог усвојен на основу поднеска који није могао да буде прихваћен од стране суда јер је поднет суду 13. дана пре одржавања припремног рочишта од 02.06.2014. године, а што је противно преклузивној обавези прописаној у одредби члана 98. став 1. и 5. ЗПП. Из списка произилази да је тужени 19.05.2014. године поднео противтужбу са захтевом да се утврди да је уговор о посебном ангажовању закључен између парничних странака ништав. Тај поднесак је достављен тужиоцу на одговор који је и одговорио на противтужбу 25.06.2014. године. Првостепени суд је на припремном рочишту решењем 02.06.2014. године одредио спајање поступка по тужби и поступка по противтужби ради заједничког расправљања и одлучивања. Чланом 198. ЗПП је прописано да тужени може до закључења главне расправе да поднесе код истог суда противтужбу ако је захтев противтужбе у вези са тужбеним захтевом. Како је противтужба поднета пре, закључења главне расправе произилази да нема незаконитог поступања од стране првостепеног суда, што је противтужбу која јесте у вези са овом парницом прихватио и одредио спајање поступака по тужби и по противтужби. Нема битне повреде поступка пред другостепеним судом који је ценио ове жалбене наводе тужиоца и навео јасне разлоге због којих их није усвојио.

Имајући у виду све изложено, Врховни касациони суд је закључио да ревизија туженог није основана, па је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Предраг Трифуновић,с.р.**